

IT-02-60-PT p.37/44 ter
D 37-1/44 ter
05 JUNE 2002

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

Predmeti br. IT-02-60-PT

TUŽILAC
MEĐUNARODNOG SUDA

PROTIV

VIDEOJA BLAGOJEVIĆA,
DRAGANA OBRENOVIĆA,
DRAGANA JOKIĆA,
MOMIRA NIKOLIĆA

IZMIJENJENA SPOJENA OPTUŽNICA

Tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu s ovlaštenjima iz člana 18 Statuta Međunarodnog suda, optužuje:

VIDEOJA BLAGOJEVIĆA

za SAUČESNIŠTVO U GENOCIDU; za ubistvo, progone, prisilno premještanje i nehumana djela kao ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI; te za ubistvo kao KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kako slijedi; i

DRAGANA OBRENOVIĆA

za SAUČESNIŠTVO U GENOCIDU; za ubistvo, progone i nehumana djela kao ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI; te za ubistvo kao KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kako slijedi; i

DRAGANA JOKIĆA

za ubistvo, progone i nehumana djela kao ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI; te za ubistvo kao KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kako slijedi; i

MOMIRA NIKOLIĆA

za GENOCID ili, alternativno, SAUČESNIŠTVO U GENOCIDU; za ubistvo, progone, prisilno premještanje i nehumana djela kao ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI; te za ubistvo kao KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kako slijedi:

OPTUŽENI

1. **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ** rođen je 22. juna 1950. u opštini Bratunac. U vojsci Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (JNA) napredovao je do čina potpukovnika. Dana 1. juna 1992., za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, postao je komandant Zvorničke brigade, novoformirane jedinice Vojske Republike Srpske (VRS). Kasnije je služio u štabu Drinskog korpusa VRS-a, a nekoliko mjeseci 1993. vršio je dužnost načelnika štaba/zamjenika komandanta Bratunačke brigade. U maju 1995. imenovan je za komandanta 1. bratunačke lake pješadijske brigade (Bratunačka brigada). Njegova brigada bila je zadužena za obezbjeđenje teritorije uz sjevernu, istočnu i južnu granicu srebreničke "zaštićene zone" i direktno je učestvovala u samom zauzimanju srebreničke enklave. Kada je uhapšen u avgustu 2001., radio u je Generalštabu Vojske Republike Srpske.

NADREĐENOST / POLOŽAJ OPTUŽENOG

2. Za vrijeme napada VRS-a na "zaštićenu zonu" Srebrenica te ubijanja i pogubljenja muškaraca, bosanskih Muslimana, koje je uslijedilo, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ** bio je pukovnik i komandant 1. bratunačke lake pješadijske brigade, a u zoni odgovornosti Bratunačke brigade bio je prisutan i zapovijedao najmanje do 17. jula 1995.; nakon 17. jula, vodio je bataljon svojih vojnika u okviru operacije VRS-a u kojoj je VRS napao muslimansku enklavu u Žepi. Nakon pada Žepa, vratio se u bratunačku zonu odgovornosti, u kojoj je ostao do 22. septembra 1995. godine. Bratunačka brigada je toga dana pridodata Sarajevsko-romanjskom korpusu (SRK). Međutim, uprkos tome, on nije boravio isključivo u sektoru SRK-a nego se često vraćao u garnizon svoje brigade koji se nalazio u Bratuncu. Komandantom Bratunačke brigade ostao je do sredine 1996. godine, kada je prekomandovan u Glavni štab VRS-a, kojem je naziv kasnije promijenjen u Generalštab VRS-a.
3. Kao komandant brigade bio je odgovoran za planiranje, rukovođenje i nadzor aktivnosti svih potčinjenih formacija svoje brigade, u skladu s uputstvima koja je dobivao od svoje više komande na nivou korpusa i Glavnog štaba.

OPTUŽENI

4. **DRAGAN OBRENOVIĆ** rođen je 12. aprila 1963. godine u Matinom Brdu (opština Rogatica), srpskom selu u Bosni. Kada je u Bosni i Hercegovini izbio oružani sukob, imao je čin kapetana u rodu oklopnih i mehanizovanih snaga JNA, a na službi je bio u garnizonu u opštini Zvornik. Od decembra 1992. do novembra 1996. godine bio je na dužnosti načelnika štaba/zamjenika

komandanta 1. zvorničke pješadijske brigade (Zvornička brigada) VRS-a. U decembru 1995. unaprijeden je iz čina majora u čin potpukovnika. Dana 29. aprila 1996., **DRAGAN OBRENOVIĆ** je postao vršilac dužnosti komandanta 303. motorizovane brigade, a u avgustu 1998. godine imenovan je za komandanta 503. motorizovane brigade u Zvorniku. Te dvije brigade su ranije nosile naziv Zvornička brigada.

NADREĐENOST / POLOŽAJ OPTUŽENOG

5. Dana 1. jula 1995., **DRAGAN OBRENOVIĆ** je imao čin majora i bio je na dužnosti načelnika štaba Zvorničke brigade. Kao načelnik štaba bio je odgovoran za rukovođenje aktivnostima štaba brigade. Bio je odgovoran za nadzor, kontrolu i organizovanje aktivnosti svih jedinica i dejstava u okviru zone odgovornosti brigade, za davanje dopunskih naredenja koja su trebala da obezbijede sprovođenje naređenja komandanta, i bio je prvi savjetnik komandantu svoje brigade.
6. Kao načelnik štaba, ujedno je bio i zamjenik komandanta brigade tako da je u odsustvu svog komandanta on bio odgovorno lice u Zvorničkoj brigadi i imao pravo da daje zadatke podređenima.
7. Kada je 6. jula 1995. godine počela operacija Srebrenica, Vinko Pandurević, komandant Zvorničke brigade, bio je zbog drugih dužnosti odsutan izvan zone odgovornosti Zvorničke brigade, te je **DRAGAN OBRENOVIĆ**, kao zamjenik komandanta, bio odgovorno lice Zvorničke brigade od 6. jula 1995. do podneva 15. jula 1995., kada se Vinko Pandurević vratio u zonu Zvorničke brigade. **DRAGAN OBRENOVIĆ** je ponovo preuzeo svoje dužnosti načelnika štaba od podneva 15. jula 1995. godine.
8. **DRAGAN OBRENOVIĆ** je postao vršilac dužnosti komandanta Zvorničke brigade u periodu od 4. avgusta do 16. septembra 1995., te ponovno u periodu od 18. do 24. septembra 1995. godine. Dana 29. aprila 1996., **DRAGAN OBRENOVIĆ** je postao vršilac dužnosti komandanta 303. motorizovane brigade i na toj dužnosti je ostao do avgusta 1998. godine, kada je imenovan za komandanta 503. motorizovane brigade u Zvorniku. Te brigade su ranije nosile naziv Zvornička brigada.

OPTUŽENI

9. **MOMIR NIKOLIĆ**, od oca Vase, rođen je 20. februara 1955. u Bratuncu. Nakon što je završio građevinsku školu, studirao je na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu. **MOMIR NIKOLIĆ** je po zanimanju nastavnik. Mobilisan je u vojsku 18. aprila 1992., i tada je bio stacioniran u štabu Teritorijalne

odbrane kao pomoćnik komandanta za obavještajne poslove. U julu 1995. raspoređen je u Prvu laku pješadijsku brigadu VRS-a u Bratuncu (Bratunačka brigada), gdje je imao čin kapetana 1. klase i dužnost pomoćnika komandanta za bezbjednost i obavještajne poslove. Ova brigada, koja je bila zadužena za obezbjeđenje teritorije uz sjevernu, istočnu i južnu granicu srebreničke enklave, direktno je učestvovala u samom zauzimanju srebreničke enklave.

NADREĐENOST / POLOŽAJ OPTUŽENOG

10. Za vrijeme napada VRS-a na enklavu Srebrenica, te ubijanja i pogubljenja muškaraca bosanskih Muslimana koje je uslijedilo, **MOMIR NIKOLIĆ** je bio kapetan 1. klase i služio je kao pomoćnik komandanta (načelnik) za bezbjednost i obavještajne poslove u Bratunačkoj brigadi. Za vrijeme napada na Srebrenicu, od 4. jula 1995. do 1. novembra 1995., bio je prisutan u zoni odgovornosti Bratunačke brigade.
11. Dužnosti **MOMIRA NIKOLIĆA** kao pomoćnika komandanta za bezbjednost i obavještajne poslove, u onom aspektu njegovog položaja koji je bio vezan za bezbjednosne poslove, bile su praćenje neprijateljske aktivnosti unutar jedinica i protiv jedinica Bratunačke brigade te da komandantu brigade predlaže mјere koje treba preduzeti da bi se odgovorilo na ugrožavanje bezbjednosti od strane neprijatelja. To je uključivalo kako otkrivanje izdajnika i drugih prijetnji bezbjednosti unutar jedinica Bratunačke brigade, tako i osujećivanje neprijateljskih prijetnji izvana, kao što su diverzije, osmatranje i interventne aktivnosti neprijatelja. On je bio zadužen i za rukovođenje i koordinaciju aktivnosti čete Vojne policije Bratunačke brigade, što je uključivalo predlaganje načina angažovanja pripadnika te čete u skladu s naređenjima komandanata brigade. Bio je odgovoran, općenito, i za koordinaciju s organima MUP-a u zoni odgovornosti ove brigade. Kao pomoćnik komandanta Bratunačke brigade za bezbjednost i obavještajne poslove, a na temelju ovlaštenja koja mu je dao njegov komandant, Vidoje Blagojević, te u skladu s propisima Jugoslovenske narodne armije (JNA) koje je VRS usvojio, **MOMIR NIKOLIĆ** je bio odgovoran za postupanje sa zarobljenim bosanskim Muslimanima iz Srebrenice u periodu od 11. jula 1995. do najmanje 1. novembra 1995. godine.

OPTUŽENI

12. **DRAGAN JOKIĆ** rođen je 20. avgusta 1957. u bosansko-srpskom selu Grbavci u opštini Zvornik. Pohađao je vojnu školu za podoficire i vojnu akademiju. Završio je obuku za komandanta bataljona u rodu inžinjerije. Pripadnik Zvorničke brigade postao je na početku rata 1992., kada je brigada formirana, i u njoj je ostao i poslije rata. U periodu na koji se odnosi ova izmijenjena spojena

optužnica, bio je načelnik inžinjerije 1. zvorničke pješadijske brigade u činu majora. Prije dolaska u pritvor u Hag je u činu potpukovnika služio u 5. korpusu VRS-a u Sokocu, u Bosni i Hercegovini.

POLOŽAJ OPTUŽENOG

13. U julu 1995., **DRAGAN JOKIĆ** je u činu majora obavljao dužnost načelnika inžinjerije Zvorničke brigade. Kao načelnik inžinjerije bio je član štaba Zvorničke brigade i savjetnik komandantu i načelniku štaba/zamjeniku komandanta Zvorničke brigade za pitanja koja se odnose na inžinjeriju, kao što su radovi u svrhe odbrane, minerski radovi, izgradnja puteva i projekti koji uključuju iskopavanja. Bio je takođe odgovoran za planiranje, rukovođenje, organizovanje i nadzor aktivnosti inžinjerijske čete Zvorničke brigade i imao ovlasti da inžinjerijskoj četi izdaje naređenja kojima su se sprovodila naređenja komandanta i ili načelnika štaba/zamjenika komandanta brigade.
14. Pored toga, **DRAGAN JOKIĆ** je bio dežurni oficir Zvorničke brigade tokom 24-satnog perioda dežurstva, od jutra 14. jula 1995. pa do jutra 15. jula 1995. godine. U tom svojstvu, bio je zaduženi predstavnik komandanta odnosno načelnika štaba/zamjenika komandanta brigade te je za vrijeme ovog dežurstva boravio u štabu brigade. Tako su operativna naređenja više komande (Drinskog korpusa i Glavnog štaba) prenošena preko njega, a on je i ili sastavljao izvještaje Zvorničke brigade višoj komandi ili ih je prosljeđivao. U slučaju da su komandant ili načelnik štaba privremeno bili odsutni iz štaba za vrijeme dežurstva, dežurni oficir se starao o tome da njihova naređenja podređenima budu odaslata, te da se izvještaji tih podređenih dobivaju na vrijeme. Dežurni oficir je te izvještaje prosljeđivao komandantu odnosno načelniku štaba/zamjeniku komandanta, prema potrebi. Dežurni oficir je centralna tačka koordinacije i veza za zonu odgovornosti Zvorničke brigade.

OPŠTI NAVODI

15. Sve vrijeme na koje se odnosi ova optužnica u Republici Bosni i Hercegovini postojalo je stanje oružanog sukoba.
16. Sve predmetno vrijeme optuženi su bili obavezni pridržavati se zakona i običaja koji regulišu ratovanje.
17. Sve radnje i propusti koji se stavljuju na teret kao zločini protiv čovječnosti bili su dio rasprostranjenog odnosno sistematskog napada uperenog protiv bosansko-muslimanskog civilnog stanovništva Srebrenice i njene okoline.

ČINJENICE

18. Dana 12. maja 1992., Momčilo Krajišnik, predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske, proglašio je sljedeću "ODLUKU O STRATEŠKIM CILJEVIMA SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI". Dana 26. novembra 1993. ova odluka je objavljena u Službenom glasniku Republike Srpske:
- "Strateški ciljevi, odnosno prioriteti srpskog naroda u Bosni i Hercegovini su:
1. Državno razgraničenje od druge dve nacionalne zajednice.
 2. Koridor između Semberije i Krajine.
 3. Uspostavljanje koridora u dolini reke Drine, odnosno eliminisanje Drine kao granice između srpskih država.
 4. Uspostavljanje granica na rekama Uni i Neretvi.
 5. Podela grada Sarajeva na srpski i muslimanski deo i uspostavljanje u svakom od delova efektivne državne vlasti.
 6. Izlaz Republike Srpske na more."
19. Nakon izbijanja oružanog sukoba u Republici Bosni i Hercegovini u proljeće 1992., vojne i paravojne snage bosanskih Srba napale su i okupirale gradove, mjesta i sela u istočnom dijelu zemlje, uključujući i Zvornik, i učestvovale u kampanji etničkog čišćenja koja je imala za posljedicu masovni bijeg civila, bosanskih Muslimana, u enklave Srebrenica, Goražde i Žepa.
20. Dana 19. novembra 1992., general Ratko Mladić, komandant Glavnog štaba VRS-a, izdao je Direktivu op. br. 4. U jednom dijelu ova direktiva Drinskom korpusu nalaže da neprijatelju treba: "nanositi što veće gubitke i prisiliti ga da sa muslimanskim stanovništvom napusti prostore Birača, Žepe i Goražda. Prethodno ponuditi razoružavanje borbeno sposobnih i naoružanih muškaraca, a ako ne pristaje – uništiti ih".
21. Dana 16. aprila 1993., Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija, postupajući u skladu sa glavom VII Povelje Ujedinjenih nacija, usvojio je Rezoluciju br. 819, kojom se od svih strana u sukobu u Republici Bosni i Hercegovini traži da sa Srebrenicom i okolinom Srebrenice postupaju kao sa "zaštićenom zonom" koja se ne smije izlagati oružanim napadima bilo koje vrste niti ikakvom drugom činu neprijateljstva.
22. Dana 4. jula 1994., potpukovnik Slavko Ognjenović, tadašnji komandant Bratunačke brigade, objavio je svim pripadnicima Bratunačke brigade Informaciju, u čijem se za nas važnom dijelu kaže: "Vojsku RS moramo neprekidno opremati, obučavati, disciplinovati i pripremati za vršenje tog

odlučujućeg zadatka – protjerivanje Muslimana iz enklave Srebrenica. Oko enklave Srebrenica nema povlačenja, već se mora ići naprijed. Neprijatelju treba zagođavati život i činiti nemogućim privremeni opstanak u enklavi, da bi što prije organizovano masovno napustio enklavu, shvatajući da mu u njoj nema opstanka.”

23. Dana 8. marta 1995., Vrhovna komanda Oružanih snaga Republike Srpske izdala je Direktivu op. br. 07. U ovoj direktivi predsjednik Republike Srpske, Radovan Karadžić, VRS-u (konkretno Drinskom korpusu VRS-a) nalaže sljedeće: “... izvršiti potpuno fizičko odvajanje Srebrenice od Žepe, čime sprečiti i pojedinačno komuniciranje između ovih enklava. Svakodnevnim planskim i osmišljenim borbenim aktivnostima stvoriti uslove totalne nesigurnosti, nepodnošljivosti i besperspektivnosti dalnjeg opstanka i života mještana u Srebrenici i Žepi.”
24. Dana 2. jula 1995., u zapovesti za aktivna borbena dejstva kojom se naređuje napad na srebreničku enklavu, general Milenko Živanović je naredio da se napadom na enklavu mora postići da se ona “suzi na gradsko područje”. Dana 2. jula enklava je obuhvatala približno 58 kvadratnih kilometara, a gradsko područje enklave iznosilo je oko 2 (dva) kvadratna kilometra. Do 2. jula 1995., veliki broj Muslimana, stanovnika enklave, živio je van gradskog područja Srebrenice.
25. Dana 6. jula 1995. ili približno tog datuma, jedinice Drinskog korpusa granatirale su Srebrenicu i napale posmatračke punktove Ujedinjenih nacija unutar enklave na kojima su bili Nizozemci. Drinski korpus je nastavio sa napadima na srebreničku enklavu, uključujući granatiranje, do 11. jula 1995., kada su snage “Vukova sa Drine” Zvorničke brigade, Bratunačke brigade, 10. diverzantskog odreda i drugih jedinica VRS-a ušle u Srebrenicu.
26. Tokom nekoliko dana nakon ovog napada na Srebrenicu, snage VRS-a su zarobile, zatočile, po prijekom postupku pogubile i pokopale više od 7.000 muškaraca i mladića bosanskih Muslimana iz enklave Srebrenice, a djecu i žene, bosanske Muslimane, prisilno premjestile izvan enklave. Detalji o ovim događajima i uloga svakog od optuženih navedeni su u paragrafima koji slijede.

INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST

Direktna krivična odgovornost

27. Na osnovu člana 7(1) Statuta Međunarodnog suda, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** individualno su odgovorni za krivična djela za koja ih tereti ova izmijenjena optužnica. **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR**

NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ počinili su, planirali, poticali, naredili i na druge načine pomogli i podržali planiranje, pripremu i izvršenje ovih zločina za koje su okrivljeni. Kad u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici koristi riječ "počinio", tužilac ne želi da sugerire da je optuženi nužno fizički i lično izvršio neki od zločina koji mu se stavljuju na teret. Ovi zločini se mogu "počiniti" učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu.

28. **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ** podliježe krivičnoj odgovornosti i kao komandant, za radnje svojih podređenih, na osnovu člana 7(3) Statuta Međunarodnog suda, ako je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine te radnje ili da su ih činili, a on nije preuzeo potrebne i razumne mjere da te radnje sprijeći ili da kazni njihove počinioce.
29. **DRAGAN OBRENOVIĆ** je krivično odgovoran za radnje svojih podređenih u periodu kad je bio zamjenik komandanta, vršilac dužnosti komandanta i komandant, na osnovu člana 7(3) Statuta Međunarodnog suda, ako je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine te krivične radnje ili da su ih činili, a on nije preuzeo potrebne i razumne mjere da te radnje sprijeći ili da kazni njihove počinioce.

Udruženi zločinački poduhvat

30. **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ**, zajedno sa drugim starješinama i jedinicama VRS-a i MUP-a navedenim u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici, bili su članovi i svjesni učesnici udruženog zločinačkog poduhvata, zajednički cilj kojeg je bio: žene i djecu prisilno premjestiti iz srebreničke enklave u Kladanj, 12. i 13. jula 1995.; te zarobiti, zatočiti, po prijekom postupku strijeljanjem pogubiti, pokopati i nanovo zakopati hiljade bosanskih Muslimana, muškaraca i mladića od 16 do 60 godina iz srebreničke enklave, u periodu od 12. jula 1995. do 19. jula 1995. ili približno do tog datuma. Posljednje poznato primarno pokapanje srebreničkih žrtava bilo je 19. jula 1995. ili približno tog datuma u Glogovi. Početni plan je bio da se po prijekom postupku pogubi više od 1.000 bosansko-muslimanskih muškaraca i mladića od 16 do 60 godina, izdvojenih iz grupe bosanskih Muslimana u Potočarima 12. i 13. jula. Dana 12. jula, taj plan je proširen i na pogubljenje po prijekom postupku preko 6.000 muškaraca i mladića od 16 do 60 godina zarobljenih iz kolone muškaraca bosanskih Muslimana koji su bježali iz srebreničke enklave, u periodu od 12. jula do približno 19. jula 1995. godine. Većina tih muškaraca i mladića iz kolone zarobljena je 13. jula 1995. na cesti Bratunac - Milići. Iako je ovaj udruženi zločinački poduhvat predviđao organizovana i sistematska pogubljenja, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** mogli su predvidjeti da će snage VRS-a i MUP-a tokom i nakon udruženog zločinačkog poduhvata vršiti i oportunističke krivične radnje kakve su opisane u ovoj optužnici. Snage VRS-a i MUP-a takve su

oportunističke krivične radnje izvršile u periodu od 12. jula 1995. do približno 1. novembra 1995. godine. Sprovođenje ovog udruženog zločinačkog poduhvata rezultiralo je pogubljenjem po prijekom postupku približno 7.000 bosansko-muslimanskih muškaraca i mladića iz srebreničke enklave.

31. **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** imali su krivičnu namjeru i stanje svijesti koji se traže za počinjenje pojedinačnih zločina za koje su okrivljeni u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici, a njihovi postupci značajno su pomogli i pospješili počinjenje tih zločina. Učešće svakog od optuženih u udruženom zločinačkom poduhvatu, te konkretnе radnje i odgovornosti opisane u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici, zadovoljavaju elemente koji se traže za nalaz da su, u smislu člana 7(1) Statuta Međunarodnog suda, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** "počinili," "planirali", "poticali", "naredili" i na druge načine "pomogli i podržali" genocid odnosno saučesništvu u genocidu, zločine protiv čovječnosti (uključujući ubistvo, progone, prisilno premještanje i nehumana djela), te ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja. Te konkretnе radnje i odgovornosti **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA, DRAGANA OBRENOVIĆA, MOMIRA NIKOLIĆA i DRAGANA JOKIĆA** opisane su u paragrafima 30, 35-36, 39 i 40-51 ove izmijenjene spojene optužnice. Pored toga, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ i DRAGAN OBRENOVIĆ** su znali ili je bilo razloga da znaju da će njihovi podređeni učestvovati i da jesu učestvovali u tim krivičnim radnjama, a nisu preuzeli potrebne i razumne mjere da te radnje spriječe ili da kazne njihove počinioce.
32. Udruženi zločinački poduhvat, kojeg su **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** bili članovi i ključni učesnici, začeli su i zamislili general Ratko Mladić i drugi 11. i 12. jula 1995. godine, a sproveli i izvršili pripadnici snaga VRS-a i MUP-a, u vremenskom periodu i sredstvima navedenim u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici.
33. Među članovima ovog udruženog zločinačkog poduhvata bili su: general Ratko Mladić, komandant VRS-a; general Milenko Živanović, komandant Drinskog korpusa do oko 20:00 sati 13. jula 1995.; general Radislav Krstić, načelnik štaba/zamjenik komandanta do oko 20:00 sati 13. jula 1995., a od tog trenutka komandant Drinskog korpusa; pukovnik Ljubiša Beara, načelnik bezbjednosti Glavnog štaba VRS-a; pukovnik Vujadin Popović, pomoćnik komandanta za bezbjednost Drinskog korpusa; **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ**, komandant Bratunačke brigade; pukovnik Vinko Pandurević, komandant Zvorničke brigade; **DRAGAN OBRENOVIĆ**, zamjenik komandanta i načelnik štaba Zvorničke brigade; **MOMIR NIKOLIĆ**, pomoćnik komandanta za bezbjednost i obavještajne poslove Bratunačke brigade; **DRAGAN JOKIĆ**, načelnik inžinjerije Zvorničke brigade, i razni drugi

pojedinci te vojne i policijske jedinice koje uključuju, ali se ne ograničavaju na sljedeće:

Jedinice Drinskog korpusa

Elementi Bratunačke brigade
 Elementi Zvorničke brigade
 Elementi Vlaseničke brigade
 Elementi 5. inžinjerijskog bataljona

Jedinice Glavnog štaba

Elementi 10. diverzantskog odreda
 Elementi 65. zaštitnog puka

Jedinice MUP-a

Elementi "specijalne policije" Republike Srpske
 Elementi bratunačke opštinske policije
 Elementi miličke opštinske policije
 Elementi zvorničke opštinske policije

Dana 11. jula 1995., četiri jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) stavljene su pod kontrolu VRS-a.

Kao pomoćnik komandanta (načelnik) za bezbjednost i obaveštajne poslove Bratunačke brigade, **MOMIR NIKOLIĆ** je bio direktno podređen **VIDEOJU BLAGOJEVIĆU**, komandantu Bratunačke brigade, koji je pak bio direktno podređen generalu Radislavu Krstiću, komandantu Drinskog korpusa. Kao načelnik inžinjerije Zvorničke brigade, **DRAGAN JOKIĆ** je bio direktno podređen **DRAGANU OBRENOVIĆU**, načelniku štaba i zamjeniku komandanta Zvorničke brigade, koji je pak bio direktno podređen pukovniku Vinku Pandureviću, komandantu Zvorničke brigade, i generalu Krstiću. Detaljni pregled vojne strukture VRS-a prilaže se ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici kao Dodatak A.

34. Ovi navodi u vezi s individualnom krivičnom odgovornošću, uključujući navode iz paragrafa o udruženom zločinačkom poduhvatu, ponovno se navode i uključuju u svaku od optužbi koje slijede.

OPTUŽBE

TAČKE 1A-1B (Genocid)

(Saučesništvo radi počinjenja genocida)

Svojim radnjama i propustima opisanim u paragrafima koji slijede **MOMIR NIKOLIĆ** je počinio:

TAČKA 1A: Genocid, kažnjiv po članovima 4(3)(a) i 7(1) Statuta Međunarodnog suda;

Ili, alternativno,

TAČKA 1B: Saučesništvo radi počinjenja genocida, kažnjivo po članovima 4(3)(e) i 7(1) Statuta Međunarodnog suda.

Svojim radnjama i propustima opisanim u paragrafima koji slijede **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ** i **DRAGAN OBRENOVIĆ** su počinili:

TAČKA 1B: Saučesništvo radi počinjenja genocida, kažnjivo po članovima 4(3)(e), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

35. U periodu od 11. jula 1995. do 1. novembra 1995., **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ**, **DRAGAN OBRENOVIĆ** i **MOMIR NIKOLIĆ**, sa namjerom da se uništi dio bosansko-muslimanskog naroda kao nacionalna, etnička ili vjerska grupa:
 - (a) lišili su života po prijekom postupku članove grupe kako je opisano u paragrafima 30, 35-36, 39 i 40-51; i
 - (b) nanijeli su tešku tjelesnu ili duševnu povredu pripadnicima grupe.
36. Po osnovu svojih funkcija komandanta Bratunačke brigade i pomoćnika komandanta za bezbjednost i obavještajne poslove Bratunačke brigade, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ** i **MOMIR NIKOLIĆ** bili su odgovorni za sve zarobljenike zarobljene, zatočene ili ubijene u zoni odgovornosti Bratunačke brigade, uključujući i one zarobljenike koji su bili zarobljeni u zoni Bratunačke brigade i zatim sa njihovim znanjem transportirani u zonu Zvorničke brigade na daljnje zatočenje i pogubljenje. Po osnovu svoje funkcije zamjenika komandanta i funkcije vršioca dužnosti komandanta Zvorničke brigade, kako je opisano u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici, **DRAGAN OBRENOVIĆ** je imao odgovornost za sve zarobljenike zarobljene, zatočene ili ubijene u zoni Zvorničke brigade, uključujući i one zarobljenike koji su bili zarobljeni u zoni Bratunačke brigade i zatim ubijeni u zoni Zvorničke brigade. U svojstvu načelnika štaba, kako je opisano u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici, **DRAGAN OBRENOVIĆ** je bio odgovoran za omogućavanje planiranja, kontrole, nadzora, organiziranja i izvođenja cijelokupne operacije. Kao načelnik inžinjerije Zvorničke brigade, **DRAGAN JOKIĆ** je pomagao u

planiranju, nadzoru, organiziranju i izvođenju pokapanja vezanih za ovu operaciju ubijanja. Kao dežurni oficir brigade za dan 14. i 15. jula 1995., **DRAGAN JOKIĆ** je pomagao u koordinaciji veza među starješinama i komandama VRS-a u vezi sa transportom, zatočenjem, pogubljenjem i pokapanjem srebreničkih Muslimana, te je nadređenima davao ili prosljeđivao izvještaje i ažurirane informacije o toku ove operacije ubijanja u cjelini.

37. Odmah nakon pada Srebrenice 11. jula 1995., više starještine VRS-a, među kojima su bili i Ratko Mladić i Radislav Krstić, obavili su pregled grada. Tom prilikom Ratko Mladić je izjavio da je "napokon došao trenutak da se ... Turcima osvetimo na ovom prostoru".
38. Hiljade bosanskih Muslimana iz enklave, uključujući žene, djecu i nešto muškaraca, pobegle su 11. jula 1995. u bazu UN-a u Potočarima i zatražile zaštitu Nizozemskog bataljona. Istovremeno, približno 15.000 muškaraca, bosanskih Muslimana iz enklave, uz nešto žena i djece, okupili su se uveče 11. jula 1995. u selima Šušnjari i Jaglići i krenuli u zbjeg krećući se u ogromnoj koloni kroz šumu u pravcu Tuzle. Približno jednu trećinu ove grupe činila su naoružana bosansko-muslimanska vojna lica. Ostali su bili civili i nenaoružana vojna lica.
39. Uveče 11. jula i ujutro 12. jula, Ratko Mladić i druge starještine VRS-a sazvali su tri presudna sastanka u hotelu "Fontana" u Bratuncu, u vezi sa dalnjom sudbinom izbjeglica koje su izbjegle u Potočare. Na prvom sastanku, održanom 11. jula oko 20:00 sati, Ratko Mladić se sastao s drugim pripadnicima VRS-a, među kojima je bio i **MOMIR NIKOLIĆ**, i sa komandom Nizozemskog bataljona. Na tom prvom sastanku Ratko Mladić je zastrašivao komandanta Nizozemskog bataljona i prijetio mu. Drugi sastanak su sazvali Ratko Mladić, Radislav Krstić, **MOMIR NIKOLIĆ** i drugi pripadnici VRS-a 11. jula oko 23:00 sata, a prisustvovali su mu članovi komande Nizozemskog bataljona i predstavnici bosanskih Muslimana izbjeglih u Potočare. Na tom drugom sastanku, Ratko Mladić je predstavnike bosanskih Muslimana upozorio da njihov narod može ili "opstatili ili nestati". Na trećem sastanku, koji su Ratko Mladić, Radislav Krstić i drugi predstavnici VRS-a i civilni predstavnici bosanskih Srba sazvali 12. jula 1995. oko 10:00 sati, a kojem su prisustvovali oficiri Nizozemskog bataljona i predstavnici izbjeglih bosanskih Muslimana, Ratko Mladić je objasnio da će nadgledati "evakuaciju" izbjeglica iz Potočara i da želi da vidi sve vojno sposobne muškarce bosanske Muslimane kako bi se mogla izvršiti provjera da li među njima eventualno ima ratnih zločinaca. Na sastancima u hotelu "Fontana" u periodu od večeri 11. jula do ranog jutra 12. jula 1995., razrađen je plan za transport izbjeglog civilnog stanovništva iz Potočara. Svojim prisustvom na tim sastanicima i svojim djelovanjem u Potočarima nakon toga, **MOMIR NIKOLIĆ** je učestvovao u planiranju i provođenju prisilnog premještanja civila iz Potočara.

40. Izbjegli bosanski Muslimani su ostali u Potočarima i okolini Potočara od 11. jula do 13. jula 1995., a za to vrijeme terorisali su ih pripadnici VRS-a i MUP-a. Izdvajanje muškaraca odvijalo se u prisustvu **MOMIRA NIKOLIĆA**.
41. Dana 12. jula 1995. ili približno tog datuma, u prisustvu Ratka Mladića, Radislava Krstića, **MOMIRA NIKOLIĆA** i drugih, u blizinu vojne baze UN-a u Potočarima stiglo je približno 50 do 60 autobusa i kamiona. Ubrzo nakon dolaska ovih vozila, počeo je proces prisilnog premještanja bosansko-muslimanskih žena i djece. Kad su bosanski Muslimani, žene, djeca i muškarci, počeli ulaziti u autobuse i kamione, vojnici VRS-a i/ili MUP-a odvojili su preko 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana od žena i djece i te muškarce 12. i 13. jula 1995. prevezli na mjesta privremenog zatočenja u Bratuncu. **MOMIR NIKOLIĆ** je bio prisutan i na dužnosti u Potočarima u tom periodu i učestvovao je u izdvajaju i transportu bosanskih Muslimana.
42. Počev oko 12. jula 1995. pa nadalje tokom cijelog perioda organizovanih pogubljenja, pripadnici VRS-a i MUP-a oduzimali su i uništavali ličnu imovinu i predmete u vlasništvu zarobljenih muškaraca bosanskih Muslimana, uključujući njihove lične dokumente i dragocjenosti. To oduzimanje i uništavanje lične imovine i predmeta odvijalo se u vrijeme dok je **MOMIR NIKOLIĆ** bio prisutan u Potočarima pod komandom i kontrolom **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA**, na raznim punktovima zarobljavanja i prikupljanja na cesti Bratunac – Milići, te na raznim mjestima pogubljenja. Pored toga, tokom tih dana koje su proveli u zatočeništvu čekajući pogubljenje, zarobljenici u Potočarima i u Bratuncu nisu dobivali hranu ni medicinsku pomoć, a niti bilo kakve značajnije količine vode.

Oportunističko ubijanje u Potočarima

43. Starješine i vojnici VRS-a i MUP-a su 12. i 13. jula 1995. u Potočarima oportunistički ubili određen broj bosanskih Muslimana. Ta oportunistička ubistva dogodila su se kao prirodna i predvidiva posljedica udruženog zločinačkog poduhvata koji je odmicao. Prije nego što su ubijeni, ti bosanski Muslimani su bili zarobljeni u Potočarima. **MOMIR NIKOLIĆ** je lično nadzirao postupanje sa zarobljenicima u Potočarima i u tom je periodu bio prisutan i na dužnosti u Potočarima, zajedno s pripadnicima Drinskog korpusa, Bratunačke brigade i MUP-a. Oportunističko ubijanje u Potočarima je za posljedicu imalo sljedeće:
- a) Dana 12. jula, u šumi pored baze UN-a, na budačkoj strani glavne ceste, pronađena su tijela devet muškaraca, bosanskih Muslimana, koji su bili ustrijeljeni.

- b) Dana 12. jula, na oko sedamsto metara od baze UN-a, u potoku iza "bijele kuće", pronađena su tijela devet ili deset muškaraca, bosanskih Muslimana.
 - c) Ujutro 13. jula, u potoku pored baze UN-a u Potočarima, pronađena su tijela šest žena, bosanskih Muslimanki, i pet muškaraca, bosanskih Muslimana.
 - d) Dana 13. jula, jedan muškarac, bosanski Musliman, odveden je iza jedne zgrade pored "bijele kuće" i pogubljen po prijekom postupku.
44. U periodu od 12. jula do oko 17. jula 1995., snage VRS-a i MUP-a zarobile su oko 6.000 muškaraca, bosanskih Muslimana iz kolone muškaraca koji su bježali iz srebreničke enklave, ili su im se oni sami predali. **MOMIR NIKOLIĆ** je 13. jula 1995. bio prisutan na cesti Bratunac-Milići i učestvovao je u zarobljavanju i zatočavanju zarobljenih bosanskih Muslimana u toj zoni. Izuzev onih zarobljenika koji su direktno prevezeni na mjesta pogubljenja, zarobljenici uhvaćeni iz kolone 13. jula 1995. odvedeni su na ista mjesta privremenog zatočenja u Bratuncu i njegovoј okolini kao i muškarci izdvojeni u Potočarima.

Oportunističko ubijanje u Bratuncu

45. Oficiri i vojnici VRS-a i MUP-a su oportunistički ubili određen broj bosansko-muslimanskih zarobljenika privremeno zatočenih u Bratuncu u školama, zgradama i vozilima parkiranim uz cestu. Ta oportunistička ubistva dogodila su se kao prirodna i predvidiva posljedica udruženog zločinačkog poduhvata. Ta oportunistička ubistva dogodila su se između 12. jula i približno 15. jula 1995., na raznim mjestima u Bratuncu, odnosno:
- a) Počev od približno 22:00 sata dana 12. jula pa do 13. jula, više od 50 muškaraca, bosanskih Muslimana, odvedeno je iz hangara iza Osnovne škole "Vuk Karadžić" u Bratuncu i pogubljeno po prijekom postupku.
 - b) Dana 13. jula, približno u 21:30 sati, dva muškarca, bosanska Muslimana, skinuta su sa kamiona u samom mjestu Bratuncu, odvedena u obližnju garažu i po prijekom postupku pogubljena.
 - c) Uveče 13. jula, jedan mentalno retardirani muškarac, bosanski Musliman, izveden je iz autobusa parkiranog pred Osnovnom školom "Vuk Karadžić" u Bratuncu i pogubljen po prijekom postupku.
 - d) Tokom dana 13. jula, jednog bosanskog Muslimana su tukli puškom u predjelu glave u školi "Vuk Karadžić" i nakon toga ga odveli i po prijekom postupku pogubili. Tokom dana 13. jula po prijekom

postupku su pogubljeni i mnogi drugi muškarci bosanski Muslimani zatočeni u osnovnoj školi "Vuk Karadžić".

- e) Uveče 13. jula, četiri mladića bosanska Muslimana odvedena su sa lokacije škole "Vuk Karadžić" i po prijekom postupku pogubljena.
- f) U periodu od 13. jula uveče do jutra 15. jula, muškarce bosanske Muslimane su učestalo i dosljedno odvodili sa lokacije Osnovne škole "Vuk Karadžić" i po prijekom postupku pogubljivali.

Oni bosansko-muslimanski zarobljenici koji su preživjeli privremeno zatočenje u Bratuncu odvezeni su u periodu od 13. do 15. jula 1995. u zonu Zvornika na daljnje zatočenje i pogubljenje. Pripadnici čete Vojne policije Bratunačke brigade, pod komandom i kontrolom **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA** i pod rukovođenjem **MOMIRA NIKOLIĆA**, učestvovali su u stražama koje su čuvale te zarobljenike i pratile ih na mjesta u zoni odgovornosti Zvorničke brigade gdje će oni biti držani i pogubljeni. **MOMIR NIKOLIĆ** je rukovodio i koordinirao četu Vojne policije Bratunačke brigade u pogledu pitanja vezana za transport, zatočenje i pogubljenje zarobljenika u skladu sa naređenjima **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA**, komandanta brigade. Kao zamjenik komandanta Zvorničke brigade, **DRAGAN OBRENOVIĆ** je bio odgovoran za izviđanje i određivanje mjesta za to zatočenje i pogubljenje, te za pripreme za prihvatanje zarobljenika u zoni odgovornosti svoje brigade.

Organizovana masovna pogubljenja

46. Tokom sedam dana, u periodu od 12. jula do oko 19. jula 1995., snage VRS-a i MUP-a učestvovale su u planiranom i organizovanom masovnom pogubljuvanju i pokapanju hiljada zarobljenih bosansko-muslimanskih muškaraca iz srebreničke enklave. Ta operacija organizovanog ubijanja širokih razmjera odvijala se na raznim mjestima u Srebrenici, Bratuncu, Zvorniku i njihovoj okolini, uključujući sljedeće:
 - 46.1 **Potočari:** Dana 12. jula 1995., između fabrike cinka i "Alijine kuće", vojnici VRS-a i/ili MUP-a po prijekom postupku su, odrubljivanjem glava, pogubili približno osamdeset do stotinu muškaraca bosanskih Muslimana. Tijela su zatim odvezena kamionom. **MOMIR NIKOLIĆ** se 12. jula 1995. godine nalazio u Potočarima, nedaleko od "Alijine kuće".
 - 46.2 **Rijeka Jadra:** Dana 13. jula 1995. oko 11:00 sati, malo odjeljenje vojnika među kojima je bio najmanje jedan policajac iz bratunačke policije (MUP Bratunac), radeći zajedno sa pojedincima i jedinicama VRS-a i/ili MUP-a, zarobilo je približno 16 muškaraca bosanskih Muslimana iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave, prevezlo ih iz Konjević Polja na jedno mjesto na osami na obali Jadra i

po prijekom postupku pogubilo 15 od njih 16. Jedan je bio samo ranjen i uspio je da pobegne.

- 46.3 **Dolina Cerske:** Dana 13. jula 1995. u ranim popodnevnim satima, vojnici VRS-a i/ili MUP-a prevezli su oko 150 muškaraca bosanskih Muslimana na jedno mjesto uz neasfaltirani put u dolini Cerske, udaljeno oko 3 (tri) kilometra od Konjević Polja, po prijekom ih postupku pogubili i pomoću teške mehanizacije zatrpani zemljom.
- 46.4 **Skladište u Kravici:** Dana 13. jula 1995. u ranim večernjim satima, vojnici VRS-a i/ili MUP-a po prijekom postupku su pogubili preko 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana zatočenih u velikom skladištu u selu Kravica. Za ubijanje bosanskih Muslimana u skladištu vojnici su koristili automatsko oružje, ručne bombe i drugo oružje. Između 14. i 16. jula 1995., stigla je teška mehanizacija i tijela žrtava prebacila u dvije velike masovne grobnice u obližnjim selima Glogova i Ravnice. U toj operaciji uklanjanja i pokapanja tijela učestvovali su vojnici Zvorničke brigade pod rukovođenjem **DRAGANA JOKIĆA**.
- 46.5 **Tišća:** Cijelog dana 13. jula 1995., vojnici VRS-a i/ili MUP-a prevozili su bosansko-muslimanske žene i djecu, koji su u Potočarima bili odvojeni od muških članova svojih porodica, u Luke, selo u blizini Tišće. Vojnici VRS-a iz Vlaseničke brigade Drinskog korpusa odabrali su i izdvojili iz te grupe u Tišći nešto preostalih muškaraca i mladića bosanskih Muslimana, te neke od žena, bosanskih Muslimanki, dok su ostatak grupe prisilno premjestili na bosansko-muslimansku teritoriju. Tokom cijelog dana 13. jula 1995., vojnici VRS-a su izdvojene muškarce i žene, bosanske Muslimane, tjerali pješice do obližnje škole, gdje su ih vrijeđali i napadali. Uveče 13. jula 1995. ili približno u to vrijeme i tokom dana 14. jula 1995., vojnici VRS-a i/ili MUP-a su 25 muškaraca bosanskih Muslimana iz škole ukrcali u kamion, odvezli ih na obližnji pašnjak na osami i po prijekom ih postupku pogubili automatskim oružjem.
- 46.6 **Orahovac (kod Lažeta):** U kasnim večernjim satima 13. jula i tokom dana 14. jula 1995., pripadnici čete Vojne policije Bratunačke brigade, radeći zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, prevezli su iz Bratunca i njegove okoline u školu u Grbavcima u selu Orahovac stotine muškaraca bosanskih Muslimana. To su bili muškarci bosanski Muslimani zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave ili izdvojeni u Potočarima. Dana 14. jula 1995., pripadnici VRS-a, među kojima su bili pripadnici čete Vojne policije Zvorničke brigade pod komandom i kontrolom **DRAGANA OBRENOVIĆA**, čuvali su muškarce bosanske Muslimane zatočene u školi u Grbavcima i stavili im poveze na oči. U ranim popodnevnim satima 14. jula 1995.,

pripadnici VRS-a te su muškarce bosanske Muslimane iz škole u Grbavcima odvezli na obližnje polje, gdje su lica među kojima su bili i pripadnici 4. bataljona Zvorničke brigade pod komandom i kontrolom **DRAGANA OBRENOVIĆA**, naredila zarobljenicima da siđu s kamiona i po prijekom ih postupku pogubila automatskim oružjem. Ubijeno je približno 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana. Dana 14. i 15. jula 1995., pripadnici inžinjerijske čete Zvorničke brigade, pod rukovodjenjem **DRAGANA JOKIĆA**, teškom su mehanizacijom žrtve pokapali u masovne grobnice na samom mjestu pogubljenja dok su pogubljenja i dalje trajala. Uveče 14. jula, mjesta pokapanja osvjetljavala su tokom pogubljenja svjetla inžinjerijske mehanizacije.

- 46.7 **Škola u Petkovcima:** Dana 14. jula 1995., pripadnici VRS-a i/ili MUP-a prevezli su približno 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana sa mjesta zatočenja u Bratuncu i okolini do škole u Petkovcima. To su bili muškarci bosanski Muslimani zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave ili izdvojeni u Potočarima. Dana 14. jula i u ranim jutarnjim satima 15. jula 1995., pripadnici VRS-a i/ili MUP-a udarali su, tukli, fizički zlostavljavali i pucali iz automatskog oružja u muškarce bosanske Muslimane zatočene u toj školi. Kao zamjenik komandanta Zvorničke brigade koji je u odsutnosti komandanta preuzeo komandu nad brigadom, **DRAGAN OBRENOVIĆ** vršio je dužnosti komandovanja, kontrole i koordinacije u vezi sa zatočenjem zarobljenika u školi u Petkovcima.

- 46.8 **Brana kod Petkovaca:** Uveče 14. jula 1995. ili približno u to vrijeme, te u ranim jutarnjim satima 15. jula 1995., pripadnici VRS-a iz Zvorničke brigade pod komandom i kontrolom **DRAGANA OBRENOVIĆA**, uključujući vozače i kamione iz 6. pješadijskog bataljona Zvorničke brigade, prevezli su preživjele iz grupe od približno 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana iz škole u Petkovcima do jednog mjesta ispod brane kod Petkovaca. Vojnici VRS-a ili MUP-a su ih okupili ispod brane i po prijekom ih postupku pogubili automatskim oružjem. Ujutro 15. jula 1995., pripadnici VRS-a iz inžinjerijske čete Zvorničke brigade, radeći zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, pomoću rovokopača i druge teške mehanizacije pokapali su žrtve dok su pogubljenja i dalje trajala.

- 46.9 **Škola u Pilici:** Dana 14. i 15. jula 1995. ili približno tih datuma, pripadnici VRS-a i/ili MUP-a prevezli su približno 1.200 muškaraca bosanskih Muslimana sa mjesta zatočenja u Bratuncu do škole u Pilici. To su bili muškarci bosanski Muslimani zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave ili izdvojeni u Potočarima. Dana 14. i 15. jula 1995. ili približno tih datuma, vojna lica, pripadnici VRS-a, automatskim oružjem su po prijekom postupku

pogubila mnoge od muškaraca bosanskih Muslimana dovezenih do škole ili u njoj zatočenih. Dana 17. jula 1995., pripadnici VRS-a iz bataljona "R" Zvorničke brigade, pod rukovođenjem **DRAGANA OBRENOVIĆA** u svojstvu načelnika štaba Zvorničke brigade, pokupili su leševe žrtava iz škole u Pilici i prevezli ih na Vojnu ekonomiju Branjevo. Dana 17. jula 1995., inžinjerijska četa Zvorničke brigade, pod rukovođenjem **DRAGANA JOKIĆA**, žrtve pogubljenja iz škole u Pilici pokopala je u masovnu grobnicu na Vojnoj ekonomiji Branjevo.

- 46.10 **Vojna ekonomija Branjevo:** Ujutro 16. jula 1995., pripadnici VRS-a su preostale ljude iz grupe od približno 1.200 muškaraca bosanskih Muslimana iz škole u Pilici autobusom prevezli na Vojnu ekonomiju Branjevo. To su bili muškarci bosanski Muslimani zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave ili izdvojeni u Potočarima. Nakon što su ti bosansko-muslimanski muškarci dovezeni na Vojnu ekonomiju Branjevo, po prijekom su ih postupku strijeljanjem iz automatskog oružja pogubili pripadnici 10. diverzantskog odreda i elemenata Bratunačke brigade pod komandom i kontrolom **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA**, radeći zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama. Dana 17. jula 1995., pripadnici VRS-a iz inžinjerijske čete Zvorničke brigade, pod rukovođenjem **DRAGANA OBRENOVIĆA** u svojstvu načelnika štaba Zvorničke brigade i **DRAGANA JOKIĆA**, te zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, stotine su žrtava pokopali u obližnju masovnu grobnicu.
- 46.11 **Dom kulture u Pilici:** Dana 16. jula 1995., pripadnici VRS-a iz Bratunačke brigade, pod komandom i kontrolom **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA**, otišli su do obližnjeg sela Pilica da bi, radeći zajedno sa drugim pripadnicima VRS-a i/ili MUP-a, po prijekom postupku, automatskim oružjem, pogubili približno 500 muškaraca u zgradi Doma kulture u Pilici. To su bili muškarci bosanski Muslimani zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave ili izdvojeni u Potočarima. Dana 17. jula 1995., pripadnici VRS-a iz bataljona "R" Zvorničke brigade, pod rukovođenjem **DRAGANA OBRENOVIĆA** u svojstvu načelnika štaba Zvorničke brigade, pokupili su leševe žrtava iz Doma kulture u Pilici i prevezli ih na Vojnu ekonomiju Branjevo. Dana 17. jula 1995., inžinjerijska četa Zvorničke brigade, pod rukovođenjem **DRAGANA OBRENOVIĆA** u svojstvu načelnika štaba Zvorničke brigade i **DRAGANA JOKIĆA**, pokopala je žrtve pogubljenja iz škole u Pilici u masovnu grobnicu na Vojnoj ekonomiji Branjevo.
- 46.12 **Kozluk:** Dana 16. jula 1995. ili prije tog datuma, vojnici VRS-a i/ili MUP-a, radeći zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, prevezli su

oko 500 muškaraca bosanskih Muslimana na jedno mjesto na osami u blizini Kozluka, koje se nalazilo u zoni odgovornosti Zvorničke brigade, i po prijekom ih postupku pogubili automatskim oružjem. To su bili muškarci bosanski Muslimani zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave ili izdvojeni u Potočarima. Dana 16. jula 1995., vojnici VRS-a iz inžinjerske čete Zvorničke brigade, pod rukovođenjem **DRAGANA OBRENOVIĆA** u svojstvu načelnika štaba Zvorničke brigade i **DRAGANA JOKIĆA**, zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, pokopali su žrtve pogubljenja u obližnju masovnu grobnicu.

Oportunističko ubijanje u zonama Bratunačke i Zvorničke brigade

47. I tokom i nakon kampanje organizovanih pogubljenja, pripadnici VRS-a i MUP-a oportunistički su ubijali zarobljene muškarce, bosanske Muslimane iz srebreničke enklave, što je trajalo sve do oko 1. novembra 1995. godine. To oportunističko ubijanje, koje je bilo prirodna i predvidiva posljedica udruženog zločinačkog poduhvata, kojeg su **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ**, **DRAGAN OBRENOVIĆ**, **DRAGAN JOKIĆ** i **MOMIR NIKOLIĆ** bili ključni članovi i učesnici, odvijalo se u zonama odgovornosti i Bratunačke i Zvorničke brigade. Oportunističko ubijanje u zonama Bratunačke i Zvorničke brigade uključuje sljedeće:

Zona Bratunačke brigade

- 47.1 **Nova Kasaba:** Negdje od 13. jula pa do 27. jula 1995., pripadnici VRS-a i/ili MUP-a zarobili su i pogubili 33 muškarca bosanska Muslimana iz kolone u bijegu iz srebreničke enklave. Najmanje 26 od ovih žrtava bile su pogubljene po prijekom postupku nakon što su ih stavili u dvije nedugo prije toga iskopane grobnice. Dvadeset sedmorici od ta 33 muškarca ruke su prilikom pogubljenja bile vezane na leđima. Te grobnice su bile u blizini sela Nova Kasaba.
- 47.2 **Konjević Polje:** Negdje od 13. jula pa do 27. jula 1995., vojnici VRS-a i/ili MUP-a zarobili su dva muškarca bosanska Muslimana iz kolone, stavili ih u jamu u blizini sela Konjević Polje, po prijekom ih postupku pogubili i pokopali.
- 47.3 **Glogova:** Negdje od 17. jula pa do 27. jula 1995., vojnici VRS-a i/ili MUP-a zarobili su 12 muškaraca bosanskih Muslimana iz kolone, vezali ih u šest parova, sve ih ustrijelili pucanjem u glavu i pokopali u masovnu grobnicu u blizini sela Glogova.
- 47.4 **Supermarket u Kravici:** Tokom noći 13. jula na 14. jula, kod supermarketa u Kravici, jedan vojnik VRS-a ili MUP-a stavio je cijev svoje puške jednom zarobljenom bosanskom Muslimanu u usta i po

prijekom ga postupku pogubio. U istom periodu, vojnici VRS-a i/ili MUP-a takođe su udarali, tukli kundacima i po prijekom postupku pogubili zarobljene bosanske Muslimane koji su bili zatočeni u kamionima kod supermarketa. Svi ti zarobljenici bili su zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave ili izdvojeni u Potočarima.

- 47.5 **Bratunačka brigada:** Negdje od 12. jula pa do 1. novembra 1995., snage MUP-a su zarobile šest muškaraca bosanskih Muslimana iz Srebrenice, predale ih na ispitivanje pripadnicima bezbjednosti iz Bratunačke brigade pod komandom i kontrolom **VIDEOA BLAGOJEVIĆA** i pod rukovođenjem **MOMIRA NIKOLIĆA**, da bi zatim te ljude po prijekom postupku pogubila nepoznata lica. Jednog od tih ljudi (Rešida Sinanovića) zarobili su pripadnici MUP-a Republike Srpske (RS) i predali ga prije pogubljenja lično **MOMIRU NIKOLIĆU**. Lični podaci te šestorice muškaraca bosanskih Muslimana su sljedeći:
- (a) Zazif AVDIĆ, od oca Rame, rođen 15. septembra 1954.
 - (b) Munib DEDIĆ, od oca Emina, rođen 26. aprila 1956.
 - (c) Aziz HUSIĆ, od oca Osmana, rođen 08. aprila 1966.
 - (d) Rešid SINANOVIĆ, od oca Rahmana, rođen 15. oktobra 1949.
 - (e) Mujo HUSIĆ, od oca Osmana, rođen 27. avgusta 1961.
 - (f) Hasib IBIŠEVIĆ, od oca Ibrahima, rođen 27. februara 1964.

Zona Zvorničke brigade

- 47.6 **Nezuk:** Dana 19. jula 1995., pripadnici VRS-a iz 16. brigade 1. krajiškog korpusa prepočinjeni Zvorničkoj brigadi, pod rukovođenjem **DRAGANA OBRENOVIĆA** u svojstvu načelnika štaba i shodno njegovom direktnom vodstvu, zarobili su desetak muškaraca bosanskih Muslimana iz kolone i po prijekom ih postupku pogubili automatskim oružjem na jednom mjestu u blizini Nezuka.
- 47.7 **Zvornička brigada:** Dana 19. jula 1995. ili oko tog datuma, snage VRS-a i/ili MUP-a su u zoni odgovornosti Zvorničke brigade zarobile sljedeća četiri muškarca, bosanska Muslimana iz kolone, i predale ih pripadnicima bezbjednosti Zvorničke brigade pod rukovođenjem **DRAGANA OBRENOVIĆA** u svojstvu načelnika štaba Zvorničke brigade:
- (a) Sakiba KIVIRIĆA, od oca Salka, rođenog 24. juna 1964.
 - (b) Emina MUSTAFIĆA, od oca Rifeta, rođenog 7. oktobra 1969.
 - (c) Fuada ĐZOZIĆA, od oca Senusije, rođenog 2. maja 1965.
 - (d) Almira HALILOVIĆA, od oca Sulje, rođenog 25. avgusta 1980.

Dana 22. jula 1995., pripadnici Zvorničke brigade su te muškarce ispitivali, da bi ih neko vrijeme nakon toga po prijekom postupku pogubila nepoznata lica koja su radila zajedno sa pripadnicima bezbjednosti Zvorničke brigade.

- 47.8 **Zvornička brigada:** Dana 20. avgusta 1995., Džemaila SALIHOVIĆA, bosanskog Muslimana iz Srebrenice, zarobile su kod Kalesije snage Zvorničke brigade dok je pokušavao da pređe na teritoriju koju su držali Muslimani. Gospodina Salihovića su ispitivali pripadnici Zvorničke brigade pod rukovođenjem **DRAGANA OBRENOVIĆA** u svojstvu načelnika štaba Zvorničke brigade da bi ga neko vrijeme nakon toga po prijekom postupku pogubila nepoznata lica.
48. Od približno 18. jula pa do oko 1. novembra, u zonama Bratunačke i Zvorničke brigade, snage VRS-a i MUP-a zarobile su ili pobile još ljudi iz kolone bosanskih Muslimana.
49. Prije, za vrijeme i nakon ubijanja i masovnih pogubljenja koja su se odvijala od 12. jula do 1. novembra 1995., **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ**, kao komandant Bratunačke brigade, kako je već opisano u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici, znao je ili je trebalo da zna da će njegovi podređeni učestvovati i da jesu učestvovali u tim krivičnim radnjama, a nije spriječio niti kaznio nikoga od onih koji su bili odgovorni za vršenje tih fizičkih zlostavljanja, pogubljenja i pokapanja u zoni odgovornosti Bratunačke i Zvorničke brigade.
50. Prije, za vrijeme i nakon ubijanja i masovnih pogubljenja koja su se odvijala od 12. jula do oko 1. novembra 1995., u vrijeme kada je bio odgovorno lice u Zvorničkoj brigadi i dok je zatim njome komandovao, kako je već opisano u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici, **DRAGAN OBRENOVIĆ** je znao ili je trebalo da zna da će njegovi podređeni učestvovati i da jesu učestvovali u tim krivičnim radnjama, a nije spriječio niti kaznio nikoga od onih koji su bili odgovorni za vršenje tih fizičkih zlostavljanja, pogubljenja i pokapanja u zoni odgovornosti Zvorničke brigade.
51. Od približno 1. avgusta 1995. pa do oko 1. novembra 1995., pripadnici VRS-a i MUP-a učestvovali su u organizovanim i opsežnim naporima da se prikriju ubijanja i pogubljenja u zonama odgovornosti Zvorničke i Bratunačke brigade, tako što su nanovo zakapali tijela koja su otkopali iz primarnih masovnih grobnica na sljedećim lokacijama: Vojna ekonomija Branjevo, Kozluk, brana kod Petkovaca, Orahovac i Glogova; a prebacili su ih u sekundarne grobnice na: dvanaest lokacija uz "Čančarski put" (sa tijelima sa Vojne ekonomije Branjevo i iz Kozluka), četiri lokacije kod Liplja (sa tijelima sa brane kod Petkovaca), sedam lokacija kod Hodžića (sa tijelima iz Orahovca), te na sedam

lokacija kod Zelenog Jadra (sa tijelima iz Glogove). Ta operacija ponovnog pokapanja bila je prirodna i predvidiva posljedica plana pogubljenja i primarnog pokapanja zamišljenog u udruženom zločinačkom poduhvatu. U toj operaciji ponovnog pokapanja učestvovale su snage inžinjerijske čete Zvorničke brigade pod rukovođenjem **DRAGANA JOKIĆA** te pod komandom, kontrolom i rukovođenjem **DRAGANA QBRENOVIĆA**. Dana 16. oktobra 1995., **MOMIR NIKOLIĆ**, pod komandom i kontrolom **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA**, učestvovao je u otkapanju i ponovnom zakapanju žrtava pogubljenja.

52. Ponašanje **MOMIRA NIKOLIĆA** ispunjava četiri elementa koji se traže za genocid, konkretno:

- a) da je optuženi lišio života jednu ili više osoba,
- b) da su te osobe pripadale određenoj nacionalnoj, etničkoj, rasnoj ili vjerskoj grupi,
- c) da je optuženi imao namjeru da te osobe liši života, i
- d) da je optuženi te osobe lišio života radeći na ostvarenju namjere da se uništi, u cijelosti ili djelimično, ta nacionalna, etnička, rasna ili vjerska grupa kao takva.

Ili,

53. Alternativno, ponašanje **MOMIRA NIKOLIĆA** ispunjava tri elementa koji se traže za saučesništvo u genocidu, konkretno:

- a) da je optuženi bio saučesnik u počinjenju zločina,
- b) da zločin jeste bio počinjen, i
- c) da je optuženi bio svjestan toga da se zločin čini radi ostvarenja namjere da se u cijelosti ili djelimično uništi nacionalna, etnička, rasna ili vjerska grupa kao takva.

54. Pored toga, ponašanje **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA** i **DRAGANA OBRENOVIĆA** ispunjava tri elementa koji se traže za saučesništvo u genocidu, konkretno:

- a) da je optuženi bio saučesnik u počinjenju zločina,
- b) da zločin jeste bio počinjen, i

- c) da je optuženi bio svjestan toga da se zločin čini radi ostvarenja namjere da se u cijelosti ili djelimično uništi nacionalna, etnička, rasna ili vjerska grupa kao takva.

Te,

TAČKA 2
(Istrebljivanje)

Svojim radnjama i propustima opisanim u prethodnim paragrafima, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** su počinili:

TAČKA 2: Istrebljivanje, **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(b), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda, pri čemu se **MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** ne terete po članu 7(3).

55. Ponašanje **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA, DRAGANA OBRENOVIĆA, MOMIRA NIKOLIĆA i DRAGANA JOKIĆA** ispunjava četiri elementa koji se traže za istrebljivanje kao zločin protiv čovječnosti, konkretno:

- a) da je postojao oružani sukob,
- b) da su radnja ili propust optuženog ili podređenog, na način povezan sa rasprostranjениm ili sistematskim napadom usmjerenim protiv civilnog stanovništva, prouzrokovali smrt žrtve,
- c) da su radnja ili propust bili protivpravni, te iz namjere, svjesnog nehata ili grubog nehata, i
- d) da je optuženi bio svjestan šireg konteksta u kojem se odvija njegovo ponašanje.

Te,

TAČKA 3-4
(Ubistvo)

Svojim radnjama i propustima opisanim u prethodnim paragrafima, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** su počinili:

TAČKA 3: Ubistvo, **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(a), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda, pri čemu se **MOMIR NIKOLIĆ** i **DRAGAN JOKIĆ** ne terete po članu 7(3).

56. Ponašanje **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA, DRAGANA OBRENOVIĆA, MOMIRA NIKOLIĆA** i **DRAGANA JOKIĆA** ispunjava četiri elementa koji se traže za ubistvo kao zločin protiv čovječnosti, konkretno:

- a) da je postojao oružani sukob,
- b) da je optuženi, na način povezan sa rasprostranjenim ili sistematskim napadom usmjerenim protiv civilnog stanovništva, prouzrokovao smrt jedne ili više osoba,
- c) da je takvim ponašanjem optuženi imao namjeru da liši života ili nanese tešku povredu ispoljavajući bezobzirnu nebrigu za ljudski život, i
- d) da je optuženi bio svjestan šireg konteksta u kojem se odvija njegovo ponašanje.

Te,

TAČKA 4: Ubistvo, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivo po članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda, pri čemu se **MOMIR NIKOLIĆ** i **DRAGAN JOKIĆ** ne terete po članu 7(3).

57. Ponašanje **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA, DRAGANA OBRENOVIĆA, MOMIRA NIKOLIĆA** i **DRAGANA JOKIĆA** ispunjava četiri elementa koji se traže za ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja, konkretno:

- a) da je postojao neksus između ubistva i oružanog sukoba,
- b) da je ponašanje optuženog prouzrokovalo smrt jedne ili više osoba,
- c) da je takvim ponašanjem optuženi imao namjeru da liši života ili nanese tešku povredu ispoljavajući bezobzirnu nebrigu za ljudski život, i
- d) da su žrtva ili žrtve bile osobe koje ne učestvuju aktivno u neprijateljstvima.

Te,

TAČKA 5

(Progoni)

Svojim radnjama i propustima navedenim u prethodnim paragrafima, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ, DRAGAN OBRENOVIĆ, MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** su počinili:

TAČKA 5: Progone na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**, uključujući ubistvo, okrutno i nehumano postupanje, terorisanje civilnog stanovništva, uništavanje lične imovine i prisilno premještanje (posljednje se ne odnosi na **DRAGANA OBRENOVIĆA i DRAGANA JOKIĆA**), kažnjiv po članovima 5(h), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda, pri čemu se **MOMIR NIKOLIĆ i DRAGAN JOKIĆ** ne terete po članu 7(3).

58. Ponašanje **VIDEOJA BLAGOJEVIĆA, DRAGANA OBRENOVIĆA, MOMIRA NIKOLIĆA i DRAGANA JOKIĆA** ispunjava četiri elementa koji se traže za progone kao zločin protiv čovječnosti, konkretno:
 - a) da je postojao oružani sukob,
 - b) da je optuženi, na način povezan sa rasprostranjenim ili sistematskim napadom usmjerenim protiv civilnog stanovništva, počinio radnje ili propuste nad žrtvom ili populacijom-žrtvom kršeći time neko osnovno odnosno temeljno ljudsko pravo,
 - c) da je ponašanje optuženog imalo političku, rasnu ili vjersku osnovu, kao i traženu diskriminacionu namjeru, i
 - d) da je optuženi bio svjestan šireg konteksta u kojem se odvija njegovo ponašanje.
59. Kao što je opisano u ovoj izmijenjenoj spojenoj optužnici, zločin progona počinjen je, izvršen i sproveden sljedećim sredstvima i načinom:
 - a) ubistvom hiljada civila bosanskih Muslimana uključujući muškarce, žene, djecu i starce,
 - b) okrutnim i nečovječnim postupanjem sa civilima bosanskim Muslimanima, uključujući teška premlaćivanja u Potočarima i u objektima za zatočavanje u Bratuncu i Zvorniku,
 - c) terorisanjem civila bosanskih Muslimana u Srebrenici i u Potočarima,

- d) uništavanjem lične imovine i predmeta u vlasništvu bosanskih Muslimana, i
- e) prisilnim premještanjem bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave.

Te,

TAČKA 6
(Prisilno premještanje)

Svojim radnjama i propustima opisanim u prethodnim paragrafima, **VIDEOJE BLAGOJEVIĆ** i **MOMIR NIKOLIĆ** su počinili:

TAČKA 6: Nehumana djela (prisilno premještanje), **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(i), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Dana 27. maja 2002.
U Hagu,
Nizozemska

/potpisano/
Graham T. Blewitt,
zamjenik tužioca

04/06/02
SV

DODATAK A.**VOJNA STRUKTURA VOJSKE REPUBLIKE SRPSKE (VRS)**

1. Oružane snage Republike Srpske sastojale su se od Vojske Republike Srpske i jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske.
2. U julu 1995., Oružane snage Republike Srpske bile su pod komandom i kontrolom vrhovnog komandanta Radovana Karadžića. Njegov štab se nalazio na Palama.
3. U okviru strukture VRS-a neposredno podređen vrhovnom komandantu bio je Glavni štab VRS-a, koji je imao sjedište u Han Pijesku i kojim je komandovao general Ratko Mladić. Dužnost komandanta Glavnog štaba bila je da izdaje propise, naredbe i uputstva za sprovođenje naredbi vrhovnog komandanta, te da vrši komandne funkcije koje mu povjeri vrhovni komandant. Glavni štab VRS-a sastojao se od štapskih oficira i pomoćnog štapskog osoblja, te od nekoliko specijalizovanih vojnih jedinica kao što su: 65. zaštitni puk predviđen kao zaštitna i borbena jedinica Glavnog štaba, te 10. diverzantski odred, jedinica obučena za dejstva iza neprijateljskih linija i druge specijalne borbene zadatke.
4. Glavnina borbenih snaga samog VRS-a bila je raspodijeljena u šest geografski definisanih korpusa koji su svi bili podređeni generalu Mladiću i nalazili se pod njegovom komandom, a time i pod komandom vrhovnog komandanta Radovana Karadžića. U julu 1995., tih šest korpusa bili su: Drinski korpus, 1. krajiski korpus, 2. krajiski korpus, Sarajevsko-romanijski korpus, Hercegovački korpus i Istočnobosanski korpus.
5. Svaki od šest gorenavedenih korpusa imao je svog komandanta i komandno osoblje, a svi su oni unutar lanca komandovanja u VRS-a bili direktno potčinjeni generalu Mladiću.
6. Milenko Živanović imenovan je za prvog komandanta Drinskog korpusa kada je ovaj oformljen 1. novembra 1992., a dužnost komandata Drinskog korpusa je obavljao do oko 20:00 sati 13. jula 1995., kada je na njegovo mjesto postavljen general Krstić. General Radislav Krstić je bio komandant Drinskog korpusa od oko 20:00 sati 13. jula 1995. pa do kraja rata. Prije unapređenja u komandanta, general Radislav Krstić je bio načelnik štaba/zamjenik komandanta Drinskog korpusa, a na toj se dužnosti nalazio od oktobra 1994. godine.
7. Dužnosti načelnika štaba i zamjenika komandanta Drinskog korpusa ili bilo koje brigade Drinskog korpusa uvijek je obavljala jedna osoba. U slučaju da komandant zbog odsutnosti, ili onemogućenosti iz zdravstvenih ili drugih razloga ne može da vrši svoje komandne funkcije, načelnik štaba/zamjenik komandanta je automatski i bez dodatnih odobrenja bio ovlašten da preuzme i vrši komandnu vlast nad potčinjenim jedinicama, u skladu s opštim ciljevima komandanta. S obzirom na to, funkcija načelnika štaba/zamjenika komandanta je položaj koji uključuje odgovornost nadređenog u smislu člana 7(3) Statuta Međunarodnog suda, a, pored toga, lice koje

se nalazi na tom položaju može snositi krivičnu odgovornost po članu 7(1) Statuta Međunarodnog suda.

8. Na čelu štaba Drinskog korpusa nalazio se načelnik štaba, kako je opisano u prethodnom paragrafu. Štab komande sa sjedištem u Vlasenici imao je tri stručna organa, kojima su na čelu bili pomoćnici komandanta. Ti stručni organi bili su organ bezbjednosti, organ za moral, vjerska i pravna pitanja, te organ za pozadinu (tj. logistiku). Pored gorepomenutih stručnih organa, štab Korpusa imao je desetak operativnih organa službi-rodova odgovornih za dnevno planiranje, za operacije i borbene funkcije Korpusa. Ti operativni organi bili su: odjeljenje za operativno-nastavne poslove, odjeljenje za obaveštajne poslove, odjeljenje za oklopno-mehanizovane jedinice, odjeljenje za atomsko-biološko-hemijsku odbranu, odjeljenje za inžinjeriju, artiljerijsko-raketno odjeljenje, odjeljenje veze, odjeljenje za protivvazdušnu odbranu, odjeljenje za personalne poslove i odjeljenje za elektronsko obezbjeđenje.
9. U sastavu Drinskog korpusa nalazilo se približno 15.000 vojnika, organizovanih u 13 geografski definisanih potčinjenih jedinica, među kojima su bile: 1. zvornička pješadijska brigada, 1. vlasenička laka pješadijska brigada, 1. birčanska laka pješadijska brigada, 1. milička laka pješadijska brigada, 1. bratunačka laka pješadijska brigada, 2. romanjska motorizovana brigada, 1. podrinjska laka pješadijska brigada, 5. podrinjska laka pješadijska brigada, 5. mješoviti artiljerijski puk, 5. bataljon vojne policije, 5. inžinjerijski bataljon, 5. bataljon veze i Samostalni pješadijski bataljon Skelani.
10. Svaka brigada, puk i bataljon pomenut u prethodnom paragrafu imao je svoj štab komande i brojne potčinjene jedinice u vidu bataljona, četa i vodova. Komanda i vojnici Bratunačke i Zvorničke brigade Drinskog korpusa odigrali su značajnu ulogu u zločinima za koje se ovdje tereti. Komandna struktura dotičnih brigada bila je sljedeća:

A. 1. bratunačka laka pješadijska brigada

Štab komande

Potčinjene jedinice

1. pješadijski bataljon

2. pješadijski bataljon

3. pješadijski bataljon

4. pješadijski bataljon

Rezervni bataljon

Mješovita artiljerijska baterija

Inžinjerijski vod

Vod vojne policije

Interventni vod (Crvene beretke)

B. 1. zvornička pješadijska brigadaŠtab komandePotčinjene jedinice

1. pješadijski bataljon
 2. pješadijski bataljon
 3. pješadijski bataljon
 4. pješadijski bataljon
 5. pješadijski bataljon
 6. pješadijski bataljon
 7. pješadijski bataljon
 8. pješadijski bataljon
 Rezervni bataljon
 Pozadinski bataljon
 Mješoviti artiljerijski divizion
 Oklopno-mehanizovana četa
 Četa vojne policije
 Laka protivvazdušna četa
 Inžinjerijska četa
 Podrinjski odred (Vukovi sa Drine)
 Vod veze

11. Na čelu svakog štaba brigade nalazio se načelnik štaba/zamjenik komandanta brigade. Struktura i funkcija štaba brigade u osnovi je bila ista kao i štaba korpusa, ali u manjem obimu.
12. Što se tiče štabova brigade, jedna značajna razlika odnosi se na ulogu organa za bezbjednost. U strukturi luke pješadijske brigade, dužnosti pomoćnika komandanta za bezbjednost i obavještajne poslove obavlja ista osoba. U redovnoj strukturi pješadijske brigade, dužnost pomoćnika komandanta za bezbjednost je odvojena od dužnosti načelnika organa za obavještajne poslove.
13. Pored Bratunačke, Zvorničke i Vlaseničke brigade, u vremenu na koje se odnosi ova optužnica, u zoni odgovornosti Drinskog korpusa bile su prisutne i jedinice Glavnog štaba VRS-a, jedinice drugih korpusa VRS-a, te snage "specijalne policije" Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i redovne policijske snage sa nivoa opština. Konkretno, te jedinice su bile:
 - (1) elementi 65. zaštitnog puka (Glavni štab VRS-a)
 - (2) elementi 10. diverzantskog odreda (Glavni štab VRS-a)
 - (3) elementi "specijalne policije" Republike Srpske (Ministarstvo unutrašnjih poslova)
 - (4) Zvornička policija (Ministarstvo unutrašnjih poslova)
 - (5) Vlasenička policija (Ministarstvo unutrašnjih poslova)
 - (6) Milička policija (Ministarstvo unutrašnjih poslova)
 - (7) Bratunačka policija (Ministarstvo unutrašnjih poslova)

- (8) Skelanska policija (Ministarstvo unutrašnjih poslova)
 - (9) Višegradska policija (Ministarstvo unutrašnjih poslova)
 - (10) Rogatička policija (Ministarstvo unutrašnjih poslova)
14. Svi subjekti pomenuti u prethodnih pet paragrafa bili su jedinice VRS-a ili jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, a sve su one bile legalno organizovane i funkcionalne su u skladu s odgovarajućim zakonima Republike Srpske, te pod komandom pojedinaca nimenovanih u skladu s odgovarajućim zakonima Republike Srpske.
15. Cijelo geografsko područje srebreničke enklave nalazilo se unutar zone odgovornosti Drinskog korpusa VRS-a (vidi priloge A i B). Konkretno, srebrenička enkava se nalazila na teritoriji za koju su bili zaduženi 1. bratunačka laka pješadijska brigada, 1. milička laka pješadijska brigada i Samostalni bataljon Skelani. Nadalje, sva krivična djela za koja se optužuje počinjena su u zoni odgovornosti Drinskog korpusa, prvenstveno u zonama odgovornosti 1. zvorničke brigade, 1. miličke lake pješadijske brigade i 1. bratunačke lake pješadijske brigade.

DODATAK B**ISTRAGA SREBRENICA – PREGLED FORENZIČKOG DOKAZNOG MATERIJALA****POZITIVNE IDENTIFIKACIJE**

U tabeli niže navode se nestala lica iz Srebrenice za koje je izvršena identifikacija, a koja je MKSJ pronašao u naznačenim masovnim grobnicama. Identifikacije su izvršene na osnovu podataka *ante i post mortem* koje su prikupili organizacija Ljekari za ljudska prava i Međunarodni komitet Crvenog krsta, u kombinaciji sa pozitivnim identifikacijama ličnih predmeta i odjeće koje su dali članovi porodica nestalih. Na osnovu tih identifikacija, bosanske vlasti su izdale rješenja o smrti za te pojedince.

CERSKA

Skraćenica: CSK
 Vrsta: Primarna
 Pripadna sekundarna grobnica: Nema

Predmet	Identitet tijela	Spisak nestalih iz Srebrenice MKCK-a i LjLjP-a
CSK – 12	KARIĆ (Idriz) Saban	BAZ-903596, KONJEVIĆ POLJE
CSK – 60	SPIODIĆ (Kemal) Samir	BAZ-902013, BURNICE
CSK – 65	MEMIŠEVIĆ (Alija) Mehmed	BAZ-900629, BURNICE
CSK – 69	NUKIĆ (Ramo) Hasib	BAZ-910699, ŠUMA
CSK – 73	KADRIĆ (Adem) Adil	BAZ-912502, ŠUMA
CSK - 82	MUMINOVIC (Bekto) Medo	BAZ-913006, KONJEVIĆ POLJE
CSK – 138	MEHIĆ (Muharem) Beriz	BAZ-910946, KAMENICA
CSK - 142	MUMINOVIC (Aljo) Osmo	BAZ-964981, ŠUMA
CSK – 144	NUKİĆ (Omer) Arif	BAZ-910797, KRAVICA

VOJNA EKONOMIJA BRANJEVO

Skraćenica: PLC
 Vrsta: Primarna
 Pripadna sekundarna grobnica: Čančarski put 12

Predmet	Identitet tijela	Spisak nestalih iz Srebrenice MKCK-a i LjLjP-a
PLC – 04	SINANOVIĆ (Safet) Sead	BAZ-902370, JADAR
PLC – 11	SELIMOVIC (Sabrija) Elizebet	BAZ-905958, BRATUNAC
PLC – 13	MEHIĆ (Mehmed) Edhem	BAZ-966527, KAMENICA
PLC – 16	EFENDIĆ (Mustafa) Nezir	PHR-000566, POTOČARI
PLC – 18	SPIODIĆ (Salko) Hasan	BAZ-917120, ŽEPA
PLC – 32	DURAKOVIC (Meho) Salih	BAZ-912685, POTOČARI
PLC – 33	SMAJLOVIĆ (Bekto) Mujo	BAZ-914086, KAMENICA
PLC – 35	AHMETOVIC (Šećo) Ramadan	BAZ-900755, NEPOZNATO
PLC – 53	MALIĆ (Fazlija) Teufik	BAZ-902079, KALDRMICA
PLC – 67	BEGIĆ (Bećir) Džemal	BAZ-901696, POTOČARI
PLC – 69	VILIĆ (Ibrahim) Nazif	BAZ-102829, POTOČARI
PLC – 72	HMJIĆ (Mumin) Reuf	PROJEKT IDENTIFIKACIJE NESTALIH PODRINJE
PLC – 92	OSMANOVIC (Mujo) Osman	BAZ-904572, NEPOZNATO

ORAHOVAC (LAŽETE 2)

Skraćenica: LZ2
Vrsta: Primarna
Pripadna sekundarna grobnica: Cesta za Hodžiće 3, 4 i 5.

Identifikovani

Predmet	Identitet tijela	Spisak nestalih iz Srebrenice MKCK-a i LjLjP-a
LZ2-007	Avdić (Osman) Selmo	BAZ-914343, POTOČARI
LZ2-010	Đogaz (Suljo) Sulejman	BAZ-912703, POTOČARI
LZ2-102	Huseinović (Aljo) Alija	BAZ-905886, POTOČARI
LZ2-106	Bekrić (Jusuf) Suvad	BAZ-901075, POTOČARI
LZ2-031	Alić (Meho) Hakija	BAZ-910616, POTOČARI
LZ2-037	Mustafić (Ismet) Esad	BAZ-905659, POTOČARI
LZ2-043	Mešanović (Juso) Barjo	BAZ-911301, POTOČARI
LZ2-046	Smajić (Meho) Alija	BAZ-906026, POTOČARI
LZ2-052	Bošnjaković (Mehmed) Meho	BAZ-901750, POTOČARI
LZ2-053	Ahmetović (Muharem) Ramiz	BAZ-905432, POTOČARI
LZ2-063	Hidić (Husein) Suljeman	PROJEKT IDENTIFIKACIJE NESTALIH PODRINJE
LZ2-067	Hodžić (Salih) Suljeman	BAZ-913006, POTOČARI
LZ2-068	Mehmedović (Sevko) Huso	BAZ-904605, POTOČARI
LZ2-072	Mehmedović (Meho) Saban	BAZ-105069, POTOČARI
LZ2-074	Alić (Alija) Hedib	BAZ-905659, POTOČARI
LZ2-076	Delić (Nezir) Camil	BAZ-915200, POTOČARI
LZ2-084	Husejnović (Zaim) Ramo	BAZ-965208, POTOČARI
LZ2-086	Ramić (Ibrahim) Saban	BAZ-901462, POTOČARI
LZ2-098	Ridić (Jahija) Zajko	BAZ-105000, KRAVICA
LZ2-B25	Ramić (Hamed) Ramo	BAZ-900617, KARAKAJ
LZ2-B31	Salihović (Ibrahim) Mirsad	BAZ-103098, NOVA KASABA

NOVA KASABA (1996)

Skraćenica: NKS
Vrsta: Primarna
Pripadna sekundarna grobnica: Nema

Identifikovani

Predmet	Identitet tijela	Spisak nestalih iz Srebrenice MKCK-a i LjLjP-a
NK03 - 4	Husić (Ramo) Fadil	BAZ-901846, KONJEVIĆ POLJE

ČANČARSKI PUT 12

Skraćenica: CR12
Vrsta: Sekundarna
Pripadna sekundarna grobnica: Vojna ekonomija Branjevo (Pilica)

Identifikovani

Predmet	Identitet tijela	Spisak nestalih iz Srebrenice MKCK-a i LjLjP-a
CR12 B 163	Muminović (Salko) Saban	BAZ-105066, CERSKA

PRILOG A

Karta zone odgovornosti

Drinskog korpusa

11. juli 1995.

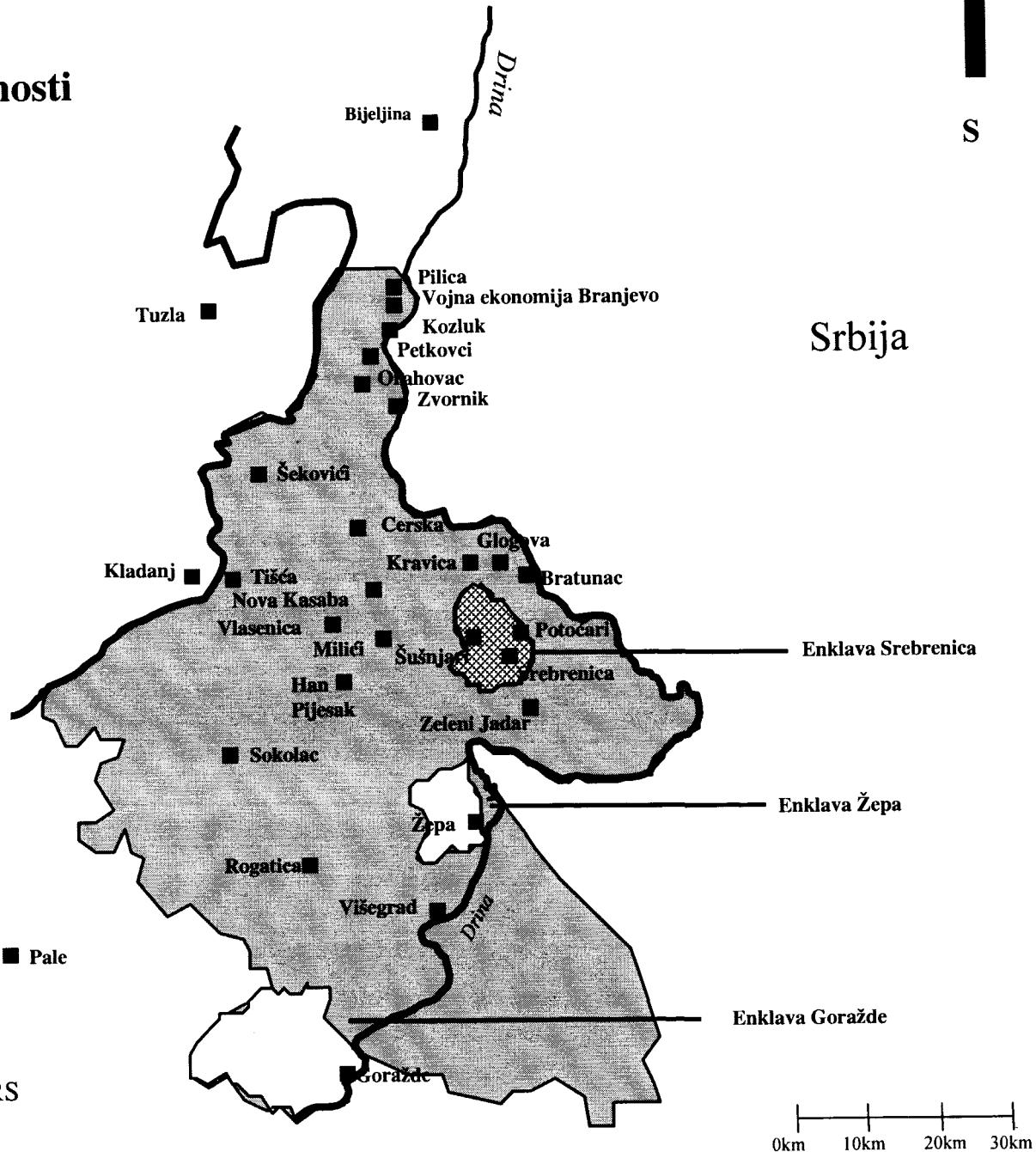
PRILOG B

Detaljna karta zone odgovornosti Drinskog korpusa 11. juli 1995.

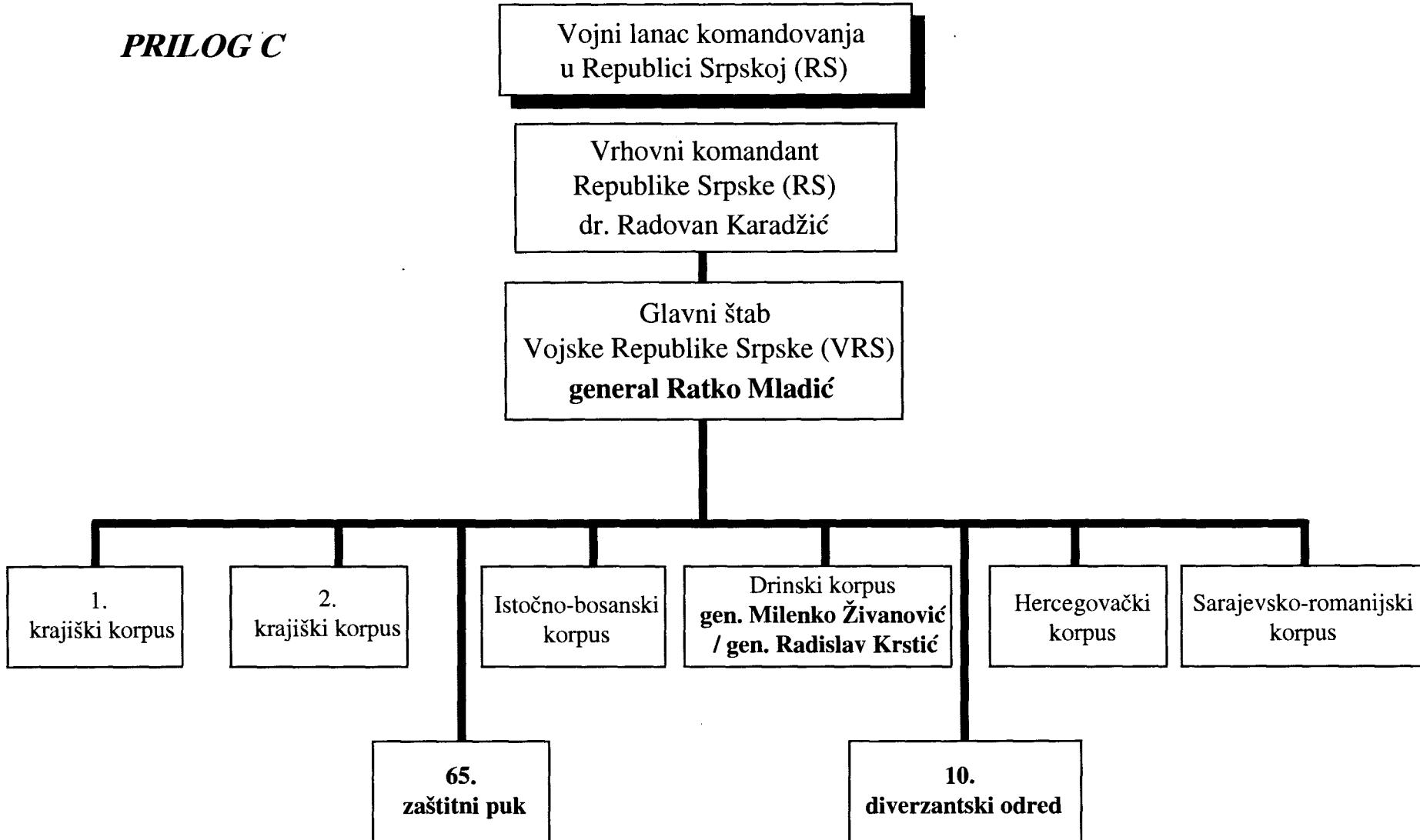

S

Srbija

PRILOG C

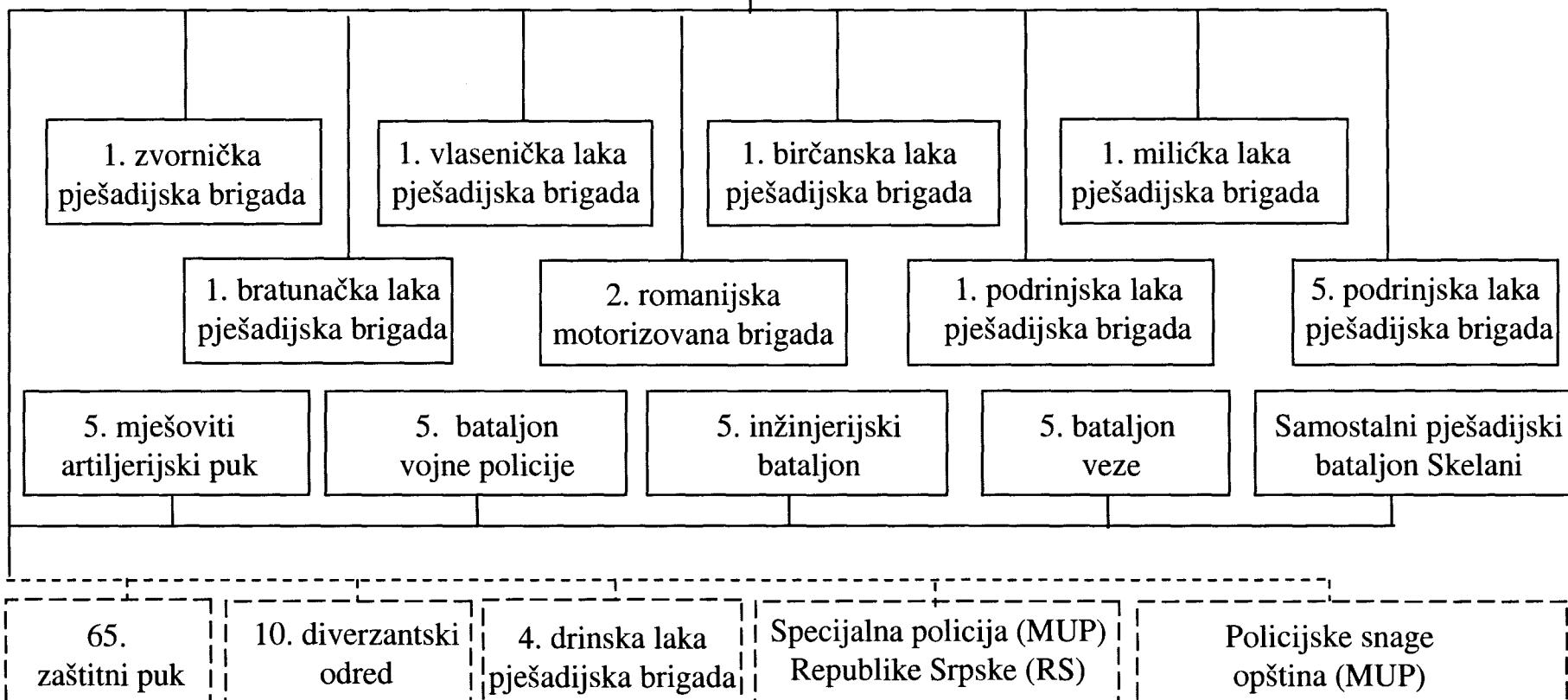

PRILOG D

**Potčinjene jedinice Drinskog korpusa
u julu 1995.**

**Komandant Drinskog korpusa
gen. Milenko Živanović
gen. Radislav Krstić**

Štab komande Korpusa

Legenda

— jedinice Drinskog korpusa
- - - druge jedinice u sektoru
Drinskog korpusa, juli 1995.

SREBRENICA

juli 1995.

